

Sygn. akt I CNP 56/07

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie ze skargi L.B. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 7 lutego 2007 r., sygn. akt [...]

wydanego w sprawie z urzędu

w postępowaniu upadłościowym U. Spółki z o.o.

w przedmiocie odwołania syndyka L.B.,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 października 2007 r.

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z dnia 7 lutego 2007 r. oddalił zażalenie L.B. na postanowienie Sądu Rejonowego w W. w części orzekającej o odwołaniu L.B. z funkcji syndyka masy upadłości w postępowaniu upadłościowym „U.” sp. o.o. Od postanowienia z dnia 7 lutego 2007 r. L.B. wniosła na podstawie art. 424¹ § 1 k.p.c. skargę, w której żądała stwierdzenia niezgodności zaskarżonego orzeczenia z prawem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje - przy spełnieniu przesłanek określonych w art. 424 § 1 k.p.c. - od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a w wyjątkowych wypadkach wskazanych w art. 424¹ § 2 k.p.c. także od takiego orzeczenia wydanego przez sąd pierwszej instancji.

W świetle przytoczonego uregulowania zasadniczego znaczenia nabiera kwestia czy zaskarżone postanowienie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie. Wyjaśnienie tej kwestii, istotnej z punktu widzenia zaskarżalności orzeczeń skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wymaga zdefiniowania pojęcia „postanowienie kończące postępowanie w sprawie”. W judykaturze i doktrynie pojęcie to jest definiowane rozbieżnie i przy zastosowaniu różnych kryteriów. Można spotkać wypowiedzi, według których postanowieniami kończącymi postępowanie w sprawie są: takie, które zamykają drogę do wydania wyroku; po wydaniu których dalsze postępowanie nie może się toczyć; które kończą sprawę jako pewną całość poddaną pod osąd; w wyniku których wykluczona zostaje możliwość przedsięwzięcia w danej sprawie dalszych czynności; które kończą całość postępowania, a nie tylko jego fragment; które zamykają drogę do wydania wyroku; które dotyczą całości sprawy, będąc ostatnim orzeczeniem wydanym w postępowaniu. Przyjmuje się, że w sformułowaniu „postanowienie kończące postępowanie w sprawie” słowo

„sprawa” występuje w znaczeniu materialnoprawnym. W tym ujęciu „sprawę” należy rozumieć jako całość sporu (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 24 listopada 1998 r., III CZP 44/98, OSNC 1999, nr 5, poz. 87, uchwałę składu siedmiu sędziów z dnia 31 maja 2000 r., III ZP 1/00, OSNC 2001, nr 1, poz. 1, uchwałę składu 7 sędziów z dnia 6 października 2000 r., III CZP 31/00, OSNC 2001, nr 2, poz. 22) Uwzględniając dorobek myśli zawartych w przytoczonych poglądach przyjąć należy, że kończącymi postępowanie w sprawie są te postanowienia, których uprawomocnienie się trwale zamyka drogę do rozstrzygnięcia sprawy co do istoty przez sąd danej instancji.

Przeciwieństwem tych postanowień są postanowienia nie kończące postępowania w sprawie, lecz kończące w postępowaniu sądowym jedynie zagadnienia incydentalne, uboczne.

Przedstawiona definicja postanowienia kończącego postępowanie w sprawie sformułowana została na potrzeby sądowego postępowania rozpoznawczego, może jednak stanowić podstawę definiowania tego pojęcia w postępowaniu upadłościowym. Sąd Najwyższy wypowiadając się co do charakteru postanowienia sędziego-komisarza i sądu w przedmiocie listy wierzytelności, wydanych na podstawie art. 161 § 2 i 165 § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. - Prawo upadłościowe (t.j. Dz.U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512 ze zm.) stwierdził, że nie kończą one postępowania upadłościowego jako całości. Nie przesądzają również o zasadności wierzytelności, gdyż jej uznanie lub odmowa uznania skutkuje tylko w ramach postępowania upadłościowego i nie wyłącza stosownego powództwa po jego ukończeniu (postanowienie SN z dnia 20 grudnia 1996 r., II CKU 68/96, niepubl.). W postanowieniu z dnia 14 listopada 1996 r., I CKU 28/96, Sąd Najwyższy uznał, że orzeczeniami kończącymi postępowanie upadłościowe są wydane na podstawie art. 196, 217 i 218 Prawa upadłościowego, natomiast inne postanowienia, wydawane w licznych kwestiach wпадkowych, nie mają takiego charakteru. Podzielając stanowisko wyrażone w powołanych orzeczeniach, stwierdzić należy, że postanowienie o odwołaniu z funkcji syndyka masy upadłości nie jest postanowieniem kończącym postępowanie upadłościowe. Już z tych przyczyn, nie wdając się w analizę samej skargi, należało ją odrzucić (art. 424 § 1 k.p.c.).

